

Рецензия

за хабилитационния труд на гл. ас. д-р Симеон Димитров Симеонов

във връзка с конкурса за доцент в направление

8.2. Изобразително изкуство по Рисуване

в Катедра Рисуване на Национална художествена академия, София.

1. Данни за конкурса

Конкурсът за доцент по Рисуване за нуждите на Катедра

Рисуване в Националната художествена академия е обнародван в бр. 15 на

Държавен вестник от 19.02.2021 г. със срок на подаване на документите

два месеца от публикуването на обявата. Документи за участие в конкурса

в указания срок е подал един единствен кандидат: гл. ас. д-р Симеон

Димитров Симеонов. Документацията е подадена в нормативно

установения обхват. Няма процедурни нарушения.

2. Данни за кандидата

Д-р Симеон Симеонов завършва специалност Скулптура в ателието на

проф. Крум Дамянов в Национална художествена академия през 1999 г. От

2003 г. е хоноруван преподавател в НХА, а от 2013 г. е главен асистент в

Катедра Рисуване на същото висше учебно заведение. Преподава учебните

дисциплини Рисуване и Алтернативни средства за изграждане на

пространство в скулптурата (в Катедра Скулптура). Както ще видим, тази

специфична двойствена съпринадлежност на автора спрямо медиите на

рисуването и скулптурата, както интересът му към начините за изграждане

на пространство се превръщат в значим възел на неговата работа.

През 2006 г. Симеон Симеонов защитава дисертация на тема „Динамичен анатомичен модел в пластичните изкуства, свързан със съвременните визуални технологии“. Печелил е конкурсите за два резидентни престоя в парижкото Сите де з’ ар и ги е осъществил през 2001 и 2013 г.

Симеон Симеонов има пет самостоятелни изложби в последните тринадесет години: „Гравитация” в софийската галерия „Структура” (2018); „Рисунки” в галерия „Аросита“ (2017); „Domus Aurea” в галерия „Етер“ (също 2017); „Сега“ в пловдивската галерия „Сариев“ (2011); „Срещу архитектурата“ в галерия „Васка Емануилова” (2008).

Има участия в престижни симпозиуми по скулптура, сред които заслужават да се отбележат симпозиумът в Брацигово (2007), Фестивалът на ледени скулптури в Банско (2005) и международният симпозиум по скулптура в дърво в Ясна Поляна (2004) – характерен избор и присъствие, които показват широтата на подхода към скулптурната медия на кандидата.

Симеон Симеонов има също така множество участия в престижни общи изложби и кураторски проекти у нас и в чужбина, сред които могат да се отличат „Разместване на пластове” (2018) в Софийска градска художествена галерия, проекта „Червено“ (2016) на Националната художествена галерия, участието в изложението Viennascontemporary (2015) в австрийската столица, в представянето на съвременни български художници от Клаудио Сорети във Венеция (2015), в концептуалната изложба на СБХ „Неразказаната абстракция” (2014), в биеналето „Август в изкуството” (2010) и други.

Значими и симптоматични по отношение на академичното развитие на кандидата, за неговото концептуално изразено и дидактически положено мислене, както и за признанието му в колегиалната общност, са изявите му

в изнесени публични лекции „Изкуство след края на изкуството” по резидентната програма RESET2021 в Кюстендил (12 март 2021) и „Двете страни на гравитацията“ в галерия „Структура“ (2018). Тези наред с други изяви дават знак, че за Симеон Симеонов науката не е институционален придатък към творческата му дейност, а органична необходимост за изследване на материалните измерения на света.

3. Описание на хабилитационния труд и свързаните с него материали

Активностите на д-р Симеон Симеонов по неговата хабилитационна кандидатура са фокусирани в проблема на съотнасянето между рисунка, различни типове релефи и кръгла скулптура. Тези активности са синтезирани в хабилитационното му портфолио, съдържащо автобиография, текст и илюстративен материал, който обхваща двадесет и осем произведения. Подобен проблемен подход прави особено добро впечатление на фона на общовалидната практика да се кандидатства за заемането на академични длъжности „с изложби“. Още повече че този подход е цялостно издържан и убедително защитен в работата на автора. Тук изложените авторски произведения присъстват не просто като последователно композирани примери в логиката на конкретната постройка на проблема, но и се разполагат в премислена и детайлно разработена система. Те присъстват в тематичната разработка на Симеон Симеонов в качеството си на комплексни опитни постановки със своите непосредствени цели, с релевантен спрямо целите инструментариум и със своите методологически обосновани пътища към решенията на набеязаните задачи. При така възприетата от автора представа за хабилитационен труд художествените постижения са отлично синхронизирани с методологическото излагане на проблемните единици: портфолиото на кандидата обхваща есенцията за възприемане и

възможностите за динамично трансформиране на пространствата и обемите в рисунката и в скулптурата. Набелязана е широка семантична мрежа на графични, светлинни, цветови, материални, ракурсни, перспективни и композиционни изразни възможности. Обърнато е особено внимание на възможностите за преминавания при променящи се параметри. По такъв начин наглед конспективното портфолио се явява своеобразен съкратен курс на обучение по изразни средства за изграждане на пространство – и то такъв курс, който във всеки един момент набелязва, отчита и класифицира алтернативните изразни възможности между медиите на рисунката и скулптурата, като наред с това изследва отношения на една интензивна пластична полисемия.

Разработката на д-р Симеон Симеонов показва убедително как развитието между фазите на рисунката и кръглата скулптура е не просто динамично и обратимо. То разкрива и обогатява потенциални връзки между различни типове на абстрактност и конкретност, възприема ги като алгоритми за постигане и преобразуване на пространствени визуални въздействия. В този смисъл в логиката на реабилитационния труд на рисунката не се гледа като на фаза. Както посочва авторът, рисунката е начин на мислене – в нея се отпечатва, но същевременно от нея се и извежда художественият светоглед. Тя може да се възприема едновременно като подготвителен етап за създаване на скулптурни (както, разбира се, и на други) произведения, но същевременно е самостоятелна творба, в която се събират разнопосочни търсения, както проявени, така и не проявени възможности. В текста към разработката д-р Симеонов посочва последователно възможностите чрез рисунка да се представят триизмерни пространства, да се асоциират и трансформират обеми, да създават внушения за пластично „пулсиране“, „разгъване“, „свиване“ и т.н. По такъв начин чрез рисунката стават видими и откритими места, които са недостъпни за

погледа в действителното съществуване на обекта, при различните видове релефи и при кръглата скулптура. Казано с други думи, в логиката на хабилитационния труд на д-р Симеонов рисуването следва да се мисли като школа за изследване и диалогично съвместяване на формите.

Този пластически универсализъм на рисунката е на практика израз на потенциала в търсените от автора отношения – опит да се набележи с ясна методологична коректност една пластическа генеалогия на разнородни пространствени превъплъщения и на техните конструктивни съставки – плаващите междинни форми, които присъстват в своя скрит (латентен) визуален израз. По такъв начин постройката на работата на д-р Симеон Симеонов надхвърля значително непосредствената задача за съотнасянето на рисунката като художествен вид с различните триизмерни визуални медии, като се насочва към средищния херменевтичен проблем за отношението между частта и цялото, между градивни елементи и завършена постройка, между отделните етапи в съставянето на произведението, между абстрактната идея и придобиващата материални измерения завършеност.

Самите примерни произведения впечатляват със своите разнообразни търсения, с изненадващите, удачно избрани акценти, произтичащи от възможностите и характера на проблемния фокус. Наред с това избраните произведения са напълно самостоятелни и представителни, в известен смисъл христоматийни. Извън общия концепт те свидетелстват за отличната художествена техника и изразна сила на Симеон Симеонов. Циклите „Биологични повърхнини“ и „Геометрични повърхнини“ например минимизират портретното и съответно наситеното с геометрични фигури изображение до доминацията на силуетната линия и внушението за обем, което е следствие от манипулация върху обратната страна на канавата, нанесена в посока към наблюдателя. Със своя предизвикателен

минимализъм подобен подход извежда до особено изострен (дискусионен) вид традиционно характерния редуционистки подход към скулптурата, тоест често вменяваната на този художествен род поетика на отнемането („излишъка“ от материал). Особено удачно тази нагласа е демонстрирана и снета в „Биологични повърхнини IV“, където посредством повърхностно прокъсване във формата на дъга от окръжност се постига едновременно отстранение от черния човешкия силует върху относително гладката черна основа и активна кореспонденция между различни пространствени постройки и основания. В работата „Субективно черно“ остротата на това пространствено взаимодействие е допълнително радикализирана чрез изместването на изображението от барелефното уподобяване в посока на орелефа – обстоятелство, което води до преосмисляне на ролята на светлината, на структурата на повърхността, на цветността, респективно монохромността. Друг тип промени са разработени в циклите „Освобождение на материята“ и „Трансформация“. Те се основават на изразените противодействия между вътрешните и външните сили спрямо своеобразната клетъчна обвивка на обекта – спрямо неговата колкото предметна и органична, толкова и условна граница. При това и тук авторът работи с основополагащи класически зависимости. „Колкото повече изобразителните равнини са по-близо една до друга, и в частност до основната, толкова повече се нагнетява пространството“ (с. 9) И – обратното, „колкото повече се раздалечават една от друга изобразителните равнини, толкова повече се освобождава пространство и се губи напрежение (пак там). В цикъла „3, 5, 8“ д-р Симеон Симеонов въвежда проблематиката на реверсивните – автопоетически по своята дефиниция – модели (числа на Фибоначи). Тук вече се работи еднозначно с вида на кръглата скулптура. Но експериментът, на който тя е подложена, търси възможностите за нейното завръщане в двуизмерната геометризирана рамка: с парадоксално изведен спрямо перспективата на завръщането вик

на новородено, с физиономично и перспективно разкривяване, с внушението за усукване между изчистените, минималистично разположени на предишни етапи равнини, и с усещането за произтекъл натиск за целите на съвместяването между равнините и прилежащите им форми.

4. Наукометрични стойности

Кандидатът д-р Симеон Симеонов покрива изцяло наукометричните изисквания, предвидени за академичната длъжност доцент. И най-бегъл поглед в съответната таблица показва, че той – наред с останалите изпълнени показатели като наличие на дисертационен труд (група показатели А) и участия в научни проекти (група показатели Е) има такъв брой на участия в изложби – самостоятелни и общи, които значително надхвърлят фиксирания норматив. С особена тежест, която превежда аргументите от наукометричната таблица във факти, удостоверяващи действителната значимост на д-р Симеонов, тук присъства широкото ветрило на специализираните отзиви за творческата дейност на автора (показател Д 19), които говорят представят много добър резонанс на художествените изяви, още повече че тези отзиви са публикувани в едни от най-утвърдените издания в сферата на хуманитаристиката у нас като вестник Култура и Портал Култура.

5. Научни и художествени приноси

– Добре формулираният, релевантен, дълбоко премислен и удачен проблематичен фокус представлява основополагащ принос на работата на д-р Симеон Симеонов. Този принос е непосредствено свързан с преподавателската му работа и с ролята му на експериментиращ творец в

художествения живот у нас. Този проблемен възел свързва по убедителен, неизползван досега начин теоретични постановки, каталогизиране на технологични възможности (и съответната рефлексия върху тях) и творческа практика.

– В детайлен план във връзка с посоченото по-горе постижение следва да се изтъкне отличната педагогическа и методологически издържана концепция, с която авторът води обучаемите и интересуващите се от проблемите на визуалните пространствени трансформации към споделяне на собствените му открития и разработки, но същевременно и към една комплексна територия на пространствените трансформации, на отношенията между множеството виртуално представими междинни звена между рисунката и кръглата скулптура.

– Конкретната разработка на отношенията между рисунката и кръглата скулптура и особено отношенията между трудно изброимо множество междинни, изобретени специално в творческата работа на автора, форми представлява съществена новост, която е в състояние да промени мисленето за „крайните“ форми на рисунката и скулптурата. Примерите и текстът към хабилитационния корпус показват убедително особено чувствителния характер на онези художествени проявления, в които гледната точка е неустойчива, „незавършена“, само временно налична в междинна фаза – проявление, в които пространствените отношения се „дострояват“ с изключителна интензивност в съзнанието на възприемателите.

– Високата художествена стойност на произведенията, чрез които д-р Симеон Симеонов очертава примерните възможности, представлява самостоеен художествен, а в резултат на това и образователен принос. Заслужава да се отбележи самият начин, по който авторът гледа на своите

художествени изяви: в перспективата на една цялостна артистична и дидактическа издържана комплексност.

6. Заключение

Д-р Симеон Димитров Симеонов е добре познат и уважаван в творческите среди автор с дългогодишна и успешна преподавателска практика.

Неговият хабилитационен проект е изработен с изключителна прецизност, има висока практическа стойност в обучението на студенти и има безспорно приносен характер. Въз основа на това с пълна убеденост предлагам на уважаемото научно жури да присъди на д-р Симеон Димитров Симеонов академичната длъжност доцент в направление 8.2. Изобразително изкуство и гласувам „за“.

20. 09. 2021 г.

проф. д-р Галина Лардева